

Sidas Riktlinjer för ramorganisationer inom anslagsposten Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället

Version 2.0
2016-07-01

INNEHÅLL

1	INLEDNING	3
1.1	Mål och bärande principer	3
2	ANSÖKAN	6
2.1	Ansökan om flerårigt bidrag	6
2.2	Ansökan om 1-årigt bidrag	9
2.3	Budget	9
3	RAPPORTERING	13
3.1	Slutrapport för flerårigt bidrag	13
3.2	1-årig lägesrapport	14
3.3	Årlig finansiell rapportering och revision	14
4	BIDRAG TILL EGENINSATS TILL STÖD FRÅN EUROPEISKA KOMMISSIONEN	16
4.1	Ansökan om bidrag till egeninsats	16
4.2	Rapportering av bidrag till egeninsats	17
5	INFORMATION OM OCH HANTERING AV AVVIKELSEÄRENDET	18
5.1	Rapportering till Sida	18
5.2	Ansvar för hantering av ärendet	18
5.3	Sidas hantering av ärendet	18
5.4	Lämpliga åtgärder vid misstanke om korruption	19
5.5	Avsluta ett ärende	20
	BILAGA 1. DEFINITIONER	21
	BILAGA 2. MALL FÖR BUDGET OCH FINANSIELL RAPPORTERING	22
	BILAGA 3. MALL ANMÄLAN VID MISSTANKE OM AVVIKELSE	26

1 INLEDNING

Regeringen beslutade 2016-06-02 om [strategin "Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället 2016-2022"](#) (härefter 'CSO-strategin'),¹ vilken styr den verksamhet som bedrivs inom anslagsposten "Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället."

Dessa riktlinjer ("Riktlinjerna") bygger på nedan styrinstrument och fungerar som ett stöd för ramorganisationernas förhållningssätt till anslagsposten och för deras utformande av ansökan och rapportering.² För att underlätta samfinansiering med andra givare och anpassning till lokala samarbetspartners system och rutiner, får ramorganisationerna själva välja format för ansökan och rapportering. Riktlinjerna anger vilka komponenter i ansökan och rapportering som Sida kommer att bedöma i samband med beredning och uppföljning, för att möjliggöra analys av verksamheten i relation till CSO-strategin och andra styrinstrument.

Riktlinjerna bygger på två huvudpelare. Den första är en ansökan där organisationen visar vad den ämnar genomföra, hur detta ska gå till och till vilken kostnad. Avtalets längd bestäms i dialogen mellan Sida och ramorganisationen för att överrenstämna med organisationens strategiska planering. Den andra huvudpelaren, rapporteringen, speglar ansökan och följer upp det som fastslagits vid ansökningstillfället, eller tidpunkten för reviderad ansökan efter avtalets underskrift.

De för samarbetet tvingande villkoren framgår av de avtal som ingås mellan Sida och organisationerna. Dessa riktlinjer är endast rådgivande. Dialogen mellan Sida och ramorganisationerna är av stor vikt för att identifiera den, utifrån Sidas och partners behov, mest utvecklings- och biståndseffektiva hanteringen av stödet, och riktlinjerna kommer att uppdateras kontinuerligt vid behov.

1.1 Mål och bärande principer

Inriktningen på det samlade svenska utvecklingssamarbetet via Sida formuleras i den [biståndspolitiska plattformen](#)³, i [Sidas instruktion](#)⁴, samt på årlig basis genom regeringens [regleringsbrev till Sida](#). Inriktningen på CSO-anslagsposten konkretiseras genom CSO-strategin.

Sidas instruktion anger att myndighetens verksamhet ska utgå från och genomsyras av

1. ett rättighetsperspektiv och fattiga människors perspektiv på utveckling,
2. ett integrerat miljö- och klimatperspektiv,
3. ett integrerat jämställdhetsperspektiv som inkluderar en analys av kvinnors och flickors respektive mäns och pojkars situation, och
4. ett integrerat konfliktperspektiv i utvecklingssamarbetet.

Vidare ska myndigheten i sin verksamhet bland annat bidra till genomförande av regeringens internationella åtaganden för biståndseffektivitet, skapa utrymme för innovation kring bistånds- och samarbetsformer som bidrar till global hållbarhet, utgå från rättsstatens principer och vidta åtgärder för att motverka oegentligheter och korruption, komplettera och underlätta för andra finansiella

¹ Regeringsbeslut 2016-06-02 (UD 2016/10135/IU)

² Det är fler samarbetsparter än ramorganisationerna som erhåller stöd under CSO-strategin. Riktlinjerna gäller dock endast ramorganisationerna.

³ Den biståndspolitiska plattformen är under revidering och länken i texten kommer att uppdateras när det nya policyramverket för det svenska utvecklingssamarbetet är beslutat.

⁴ Förordning med instruktion för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (SFS 2010:1080).

resurser som bidrar till fattigdomsbekämpning och en långsiktig utveckling som är socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar.

CSO-strategin

Syftet med verksamheten inom ramen för strategin är att arbeta för ett livskraftigt och pluralistiskt civilt samhälle i utvecklingsländer som verkar utifrån ett rättighetsperspektiv för förbättrade levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom i alla dess dimensioner och ökad respekt för mänskliga rättigheter och för en global hållbar utveckling. Strategin förväntas bidra till att uppnå (i) stärkt kapacitet hos civilsamhällesaktörer i utvecklingsländer, och (ii) ett mer gynnsamt samhällsklimat för civilsamhällesorganisationer i utvecklingsländer.

Anslaget ska stödja civilsamhällesorganisationers egen verksamhet och de insatser som finansieras av anslaget ska utgå från legitima och representativa lokala samarbetspartners definierade behov och prioriteringar. Hörnstenen i det utvecklingssamarbete som erhåller bidrag från anslagsposten är att det finns lokala samarbetspartner i utvecklingsländer, som är avtalspart med en svensk CSO, eller internationell CSO med vilken en svensk organisation har ett avtalsförhållande. Huvudregeln är att ramorganisationerna ska eftersträva att stödja lokalt ägarskap i så stor utsträckning som möjligt, bland annat genom att lokala samarbetspartner definierar prioriteringar samt ansvarar för genomförande av verksamheten och medelshantering.

Såväl nya som etablerade civilsamhällesorganisationer kan erhålla stöd, både formella CSO och informella aktörer såsom nätverk. I takt med att samhällena förändras och utvecklas sker det också förändringar inom det civila samhället och hur det interagerar med sin omgivning. Nya typer av mekanismer, organisationsformer, mötesplatser och aktörer växer fram där utvecklingssamarbetet genomförs av aktörer i det civila samhället i samverkan inom/mellan civilsamhället och andra aktörer.

Samordning och samverkan bör ske med verksamhet som finansieras via andra strategier i syfte att uppnå synergier, undvika överlappning, samt att relevanta och viktiga insatser i gränlandet mellan två strategier kan stödjas. Detta gäller i synnerhet gränlandet mellan CSO-strategin och den humanitära strategin. I regel utgår Sidas humanitära stöd från HUM-anslaget. Det kan dock i vissa sammanhang vara motiverat att verksamhet finansierad av CSO-anslaget används för aktiviteter som gränsar till humanitär verksamhet. Detta skulle kunna vara relevant om syftet är att stärka civilsamhällesorganisationers kapacitet att öka människors och samhällens motståndskraft mot kriser och katastrofer, t.ex. för långsiktigt förebyggande av humanitära katastrofer som katastrofriskreducering (Disaster Risk Reduction, DRR). Denna typ av kapacitetsutveckling kan således ingå i ramorganisationernas ansökan till Sida. Ett annat exempel är om ett pågående långsiktigt utvecklingssamarbete mellan en svensk CSO och en eller flera lokala samarbetspartner på grund av en plötslig kris eller katastrof inte kan genomföras enligt plan och avtal med Sida. Ramorganisationen kan då inkomma med en förfrågan till Sida om att omfördela redan beviljade medel till återuppbyggnad och, om detta kan motiveras, i begränsad utsträckning även till humanitära insatser. Dessa insatser bör koppla till det långsiktiga utvecklingssamarbetet och stödet eller samarbetet ska gå via existerande lokala samarbetspartners. För de ramorganisationer som också är strategiska partners till Sidas HUM-enhet ska möjligheter för stöd via Sidas HUM-anslag också vara undersökta och uttömda. Med utgångspunkt av att Sidas humanitära stöd finansieras av HUM-anslaget är Sida CIVSAM:s bedömning av detta restriktivt och utgår alltid från den lokala kontexten.

Anslaget kan finansiera stöd till svenska CSO:ers påverkansarbete utanför Sverige för att skapa en ökad förståelse och engagemang för globala utvecklings- och hållbarhetsfrågor och stärkt påverkansarbete för detta gentemot beslutsfattare, på global, regional, nationell och lokal nivå. Detta kan alltså numera inkluderas i ansökan och motiveras då i relation till det övriga

utvecklingsarbetet och i relation till lokalt ägarskap. Eventuella synergier med ramorganisationens verksamhet inom Strategin för informations- och kommunikationsverksamhet bör belysas.

2 ANSÖKAN

När Sida får in en ansökan bedöms denna utifrån områdena relevans, resultat- och måluppfyllelse (inklusive budget), samarbetspartens kapacitet för intern styrning och kontroll (inklusive kapacitet att vidareförmedla medel), hållbarhet och ägarskap, anpassning och harmonisering samt risk. Detta kapitel specificerar vilken information Sida behöver för att analysera ansökningar från ramorganisationerna gällande CSO-anslaget.

I sin bedömning av organisationen utgår Sida från tidigare genomförda bedömningar och granskningar, så som ramkriteriebedömning, tidigare beredningar av ansökningar och rapporter, uppföljningsbesök samt eventuella stickprov, utvärderingar och dylikt. Ansökan bör därför hänvisa till tidigare bedömningar och fokusera på förändringar från tidigare ansökningar och granskningar, och belysa de utvecklingsprocesser som skett.

Ansökan sänds till ansvarig handläggare och bör framställas i ett format så att den inte blir för tung för Sidans system att ta emot elektroniskt. Ansökan är en offentlig handling. Om dokumenten innehåller känslig information, vänligen diskutera med er Sida-handläggare om hur detta ska hanteras.

2.1 Ansökan om flerårigt bidrag

Den fleråriga ansökan bör i normalfallet inte överstiga 50 sidor, exklusive bilagor. Sidans beslut om bidrag följer normalt en programbaserad ansats och omfattar den övergripande nivån, samt programnivån eller motsvarande.

2.1.1 Ansökans övergripande nivå

Vid bedömning av ramorganisationen och dess ansökta verksamhet, analyserar Sida följande:

Interna processer

- Pågående och planerade interna förändringsprocesser avseende organisation, inriktning och policy, bland med utgångspunkt i genomförda utvärderingar. Hos vidareförmedlande ramorganisation granskas även detta på ett övergripande plan avseende de svenska CSO eller motsvarande⁵ med vilka ramorganisationen har fleråriga avtal om bidrag.
- Genomförda uppdateringar av befintliga policyer.
- Ramorganisationens systematiska arbete med intern styrning och kontroll. Särskilt bedöms hur de arbetar med att identifiera, värdera, hantera och följa upp interna och externa risker inom utvecklingssamarbetet; samt hur de arbetar med anti-korruption (både internt och i relation till partners).
- Kapaciteten att säkerställa att utvecklingssamarbetet är kostnadseffektivt⁶ och att budgetanalys görs. Detta inbegriper bland annat att ha regler och beräkningsunderlag för hur olika typer av kostnader klassificeras samt riktlinjer för budgetanalys i efterföljande led som inkluderar definition av och rutin för bedömning av både kostnadseffektivitet och administrativa kostnader.

Mål och förväntade resultat

- Ramorganisationens vision, verksamhetsidé och övergripande strategiska plan.

⁵ T.ex. internationella samarbetsorganisationer.

⁶ Bland annat genom att föra resonemang kring att kostnaderna och de ekonomiska resurserna förefaller rimliga i förhållande till förväntade resultat.

- Hur ramorganisationen arbetar tillsammans med sina samarbetsparter kring resultat, i hela kedjan från planering till uppföljning och rapportering. Lärdomar och förändringar i relation till tidigare avtalsperiod avseende mål och inriktning.
- Beskrivning av mål och förväntade resultat i den ansökta verksamheten, utifrån en analys av:
 - Vad ska uppnås? Mål och förväntade resultat på övergripande nivå som specificeras under presentation av program (se avsnitt 2.1.2)
 - Hur ska målen uppnås? Vilka orsakssamband och antaganden ligger till grund för interventionslogiken och förändringsteorin i sammanhanget?
 - Hur kommer insatserna att följas upp och utvärderas?
- Hur ramorganisationen ämnar kvalitetssäkra arbetet utifrån uppsatta mål och förväntade resultat, genom analys av ramorganisationens system för planering och genomförande, inklusive system för uppföljning, riskhantering och utvärdering. Här bedöms bland annat:
 - Vilka kriterier som använts för urval av insatser utifrån uppsatta mål samt hur ramorganisationen planerar att följa upp dessa insatser under perioden.
 - Hur organisationsbedömningar av partners har genomförts och hur valet av samarbetspartners har gjorts.
 - Hur analys av identifierade risker (både interna och externa) har gjorts och hur dessa planeras att hanteras.
- Hur den ansökta verksamheten relaterar till CSO-Strategins olika resultatområden.
- Bärkraftighet inklusive planer för utfasning av finansiellt stöd, med fokus på hållbara effekter hos målgruppen.

Ramorganisationerna uppmanas att använda specifika indikatorer, utgångs- och målvärden vid uppföljning, men det är inte obligatoriskt. Det viktigaste är att ramorganisationen försäkras om att samarbetspartners har metoder och sätt att följa upp insatserna så att en avstämning kan göras huruvida insatserna leder till de förväntade resultaten och att ramorganisationen själv har uppföljningsbara mål och förväntade resultat för sin verksamhet.

En sammanställning av uppsatta mål och förväntade resultat på programnivå *biläggs* lämpligen ansökan (se avsnitt 2.1.2).

Följande teman i Strategin bedöms särskilt:

Former för utvecklingssamarbetet och samarbeten

- I vilka former utvecklingssamarbetet sker, med fokus på lokala samarbetspartner i utvecklingsländer samt, med utgångspunkt i det civila samhällets olika roller, vilka huvudsakliga strategier som tillämpas för att uppnå de uppsatta målen. Hur erfarenheter och lärdomar från tidigare avtalsperiod påverkat metoder, strategier och/eller arbets sätt.
- Roll- och ansvarsfördelning mellan ramorganisationen (inklusive eventuella region- och landkontor) och dess samarbetsparter i samtliga led inklusive en bedömning av ramorganisationens och eventuella svenska eller internationella CSO:ers mervärde.
- Vilka typer av samarbetsparter respektive ramorganisation har, till exempel fördelade på tematisk kompetens, identitet och inriktning; formella så väl som informella aktörer och nätverk; stora såväl som små organisationer och grupper; nya och innovativa aktörer, etc. Ungefärligt antal svenska, internationella respektive lokala partners som kommer att omfattas av verksamheten bör anges av ramorganisationen.

Kontextanalys

- Hur ramorganisationen analyserar sitt mervärde i den lokala kontexten, det vill säga motiven till att ramorganisationen arbetar i de valda geografiska områdena och vad man bedömer att man bidrar med i kontexterna.

- Hur ramorganisationen analyserar fattigdomssituationen inom programmets räckvidd och identifierar primär målgrupp (rättighetsinnehavare), ansvarshavare och andra aktörer med relevans för måluppfyllelsen.⁷

Innovation

- Bedömning av om, och i så fall hur, ramorganisationen använder och stödjer innovativa arbetsmetoder och lösningar i sina partnersamarbeten och verkar för att innovationspotentialen hos lokala aktörer tas tillvara och frigörs i sin egen kontext. Hur innovationen bidrar till effektivare lösningar och ökad resultatuppfyllelse.

Biståndseffektivitet

Hur ramorganisationen tillämpar principerna för biståndseffektivitet, bland annat med fokus på:

- Bidrag till lokalt ägarskap; hur och i vilken utsträckning program/insatser baseras på lokala samarbetspartners egna prioriteringar (t.ex. deras strategiska planer), och att planerade insatser för kapacitetsutveckling bygger på samarbetsorganisationernas egna identifierade kapacitetsutvecklingsbehov. Om lokala samarbetspartners inte ansvarar för medelshantering och genomförande av verksamheten inom program/insatser, bör detta motiveras.
- Anpassning till lokala samarbetspartners kapacitet och system för planering, genomförande, uppföljning och rapportering, inklusive avtalsperioder.
- Harmonisering och samordning med andra givare till lokala samarbetspartner i syfte att minska samarbetspartners administrativa belastning. Där harmonisering och samordning inte är möjligt bör orsakerna till detta anges. Flera ramorganisationer bör inte finansiera en och samma lokala samarbetspart, om behov och mervärde av detta inte tydligt kan motiveras.
- Förutsägbarhet; inbegriper till exempel hur ramorganisationen arbetar med att säkerställa att avtalsperioderna i samarbetet ger samarbetsparterna rimliga möjligheter till strategisk planering.
- Programbaserade ansatser (t.ex. inom geografiska och/eller tematiska områden) och stöd som finansierar en lokal samarbetspartners hela verksamhet (t.ex. genom kärnstöd) eller program. Ramorganisationens analys av den övergripande situationen (s.k. portföljanalys) och eventuella målsättningar under perioden.

2.1.2 Programnivå

Utöver den övergripande presentationen, bör ansökan presentera varje program separat. Sida bedömer huruvida det finns relevanta mål och förväntade resultat på programnivå och en beskrivning av hur dessa relaterar till ramorganisationens övergripande strategiska plan. Sida bedömer även riskanalysen av programmet och planerad hantering av dessa.

Ramorganisation bör dessutom i listform presentera planerad budget per program/tematiskt område, region och land, samt där tillämpligt per bidragsmottagande svensk CSO.

2.1.3 Insatsnivå

De insatser⁸ (projekt eller andra former av stöd⁹) som ingår i en ansökan bör presenteras i listform och biläggas ansökan. Presentationen av varje insats bör som minimum innehålla uppgifter om geografisk avgränsning och/eller tematisk inriktning, lokal(a) samarbetspart, samarbetsform (exempelvis projekt, programbaserat stöd, kärnstöd) samt total budget.

I det fall ramorganisationen inte bedriver sitt utvecklings-samarbete i program enligt Sidas

⁷ Jfr. eng. 'rights holders', 'duty bearers' respektive 'other stakeholders'.

⁸ Se Bilaga 1.

⁹ Exempelvis kärnstöd eller programbaserat stöd.

definition¹⁰, bör utöver vad som anges ovan information om mål/förväntade resultat samt sammanfattad riskanalys *per insats* ingå i ansökan till Sida.

2.2 Ansökan om 1-årigt bidrag

Mellan två fleråriga bidragsavtal kan ett så kallat förlängningsår infalla, om ramorganisationen ser behov av detta. Inför förlängningsåret ska ramorganisation lämna in ansökan om ettårigt bidrag, vilken i normalfallet ska utgå från den ursprungliga ansökan om flerårigt bidrag, med fokus på förändringar och avvikelser i relation till denna. Ansökan bedöms utifrån samma struktur som flerårsansökan, det vill säga utifrån riktlinjerna i kapitel 2.1 ovan och 2.3 nedan.

2.3 Budget

Ramorganisationen väljer hur uppställningen av total budget på övergripande nivå görs, men budgeten bör presenteras i ett format och på en detaljnivå som möjliggör en analys av kostnadernas rimlighet i förhållande till de resultat som förväntas uppnås.

Sida bedömer budgeten utifrån följande:

- Tydligheten och rimligheten i budgeten och kostnadsnivåerna.
- Hur ramorganisationen analyserat behovet av den föreslagna budgeten och fördelningen av de ekonomiska resurserna i relation till de förväntade resultaten och de olika typerna av avtalsparteras mervärde i insatsen.
- Hur organisationen bedömer och säkerställer kostnadseffektivitet i insats-/projektbudgetarna i efterföljande led.
- Hur budgeten fördelar sig på de olika samarbetsparterna. För att möjliggöra detta bör ramorganisationen presentera:
 - Nyckeltal för hur stor andel av den totala budgeten (*inklusive egeninsats, administrationsbidrag och vidareförmedlingsbidrag*) som *utbetalas* genom avtalsförhållande till svensk partner, internationell partner respektive lokal partner.
 - Nyckeltal för hur stor andel av den totala budgeten som utgörs av kostnader som direkt stödjer lokala partners, inklusive en motivering till dessa kostnader och koppling till de valda samarbetsformerna.

En exempelmall för hur budget och finansiell rapportering kan ställas upp finns i bilaga 2.

2.3.1 Intäkter

Gällande intäkter, så bör följande information framgå:

- Bidrag från Sidas CSO-anslagspost
- Administrationsbidrag
- Vidareförmedlingsbidrag (i förekommande fall)
- Egeninsats
- Övriga budgeterade intäkter från andra finansiärer (inklusive andra Sida-bidrag), avseende verksamhet som finansieras via denna anslagspost (i förekommande fall)

Egeninsats

Svensk CSO som får bidrag från denna anslagspost för sitt utvecklingssamarbete ska finansiera en del av verksamheten med egna medel. Denna egeninsats är att se som ett uttryck för den svenska

¹⁰ Se Bilaga 1.

organisationens prioriteringar och förmåga att i Sverige mobilisera ett engagemang för sitt utvecklingssamarbete. Minimnivån på egeninsats fastställs av regeringen.¹¹

Ramorganisationernas egeninsats består av två delar:

1. Ramorganisationen ska finansiera minst 10 % av de totala verksamhetskostnaderna, exklusive eventuella medel som vidareförmedlas till svensk CSO (men inklusive medel ramorganisationen vidareförmedlar till internationella organisationer eller direkt till lokala organisationer).
2. I tillämpliga fall: Den svenska organisationen (till vilken medel har vidareförmedlats) ska finansiera minst 5 % av sina verksamhetskostnader, inklusive medel denna vidareförmedlar till internationella eller lokala organisationer.

Detta innebär att för vidareförmedlande ramorganisationer redovisas egeninsatsen till Sida på två nivåer; en för ramorganisationen och en för dess svenska bidragsmottagande organisationer. Total egeninsats redovisas av ramorganisationen i budget och finansiella rapporter på övergripande nivå.

Egeninsatsen ska utgöras av kontant insamlade medel i Sverige; exempelvis gåvor från allmänheten, företag, organisationer, samfund samt sponsring. Till insamlade medel räknas även medlemsavgifter, testamentsgåvor, donationer, lotteriintäkter samt intäkter från försäljning av varor¹² och insamlade medel med gåvobevis.

Medel som kommer från andra offentliga bidrag i Sverige¹³ eller utlandet kan inte utgöra egeninsats. Värdet av eget eller insamlat material, det vill säga varor och tjänster, kan inte räknas som del av egeninsatsen. Intäkt från försäljning av tjänster samt värdet av organisationens eget arbete kan heller inte utgöra del av egeninsatsen.

Sida ser positivt på delfinansiering från lokala samarbetspartner i utvecklingsländer och betraktar detta som en naturlig del av samarbetet. Sådan delfinansiering kan emellertid inte räknas som egeninsats.

2.3.2 Kostnader

Sida beviljar bidrag till tre olika kategorier av kostnader, se A-C nedan. Följande information bör framgå för respektive kategori:

A) Verksamhetskostnader

En kostnad som är direkt relaterad till utvecklingssamarbetet är att klassificera som en verksamhetskostnad vilket kan innebära kostnader för aktiviteter och personal. Även kostnader för revision av insatser (såsom projektstöd och kärnstöd) ingår här.

Verksamhetskostnader bör fördelas (exempelvis genom underrubriker) mellan

- verksamhetskostnader hos ramorganisation,
- utbetalningar till internationell organisation,
- utbetalningar till svensk CSO samt
- utbetalningar till lokal samarbetspartner

¹¹ I normalfallet inom av regeringen beslutad strategi för anslagsposten.

¹² Avser varor som *inte* producerats och/eller köpts med medel från Sida.

¹³ Avser bidrag från stat, landsting eller kommun.

Verksamhetskostnader hos ramorganisation bör indelas i relevanta underrubriker som till exempel löne- och resekostnader, kostnader för kapacitetsstöd till samarbetsparter, kostnader för globalt påverkansarbete, direkta aktivitetskostnader som täcks av ramorganisationen, utvärderingar och olika kostnader för huvudkontor/regionkontor/lokalkontor.

I Sidas analys ingår att granska hur mycket medel som utbetalas till de olika avtalsparterna. Därför bör utbetalningar till internationell respektive svensk CSO även specificera hur mycket av budgetposten som i sin tur utgör verksamhetskostnad hos lokal samarbetspart. Observera att endast medel som är utbetalade enligt ett avtalsförhållande till lokal samarbetspartner anses som "verksamhetskostnad hos lokal samarbetspartner".

I det fall det finns kostnader som redovisas hos ramorganisation (inklusive land-/regionkontor), svensk CSO eller internationell CSO men som direkt stödjer lokal samarbetsparts implementering av insatsen kan dessa med fördel särskiljas för att synliggöra hur mycket stöd som når ut till lokala samarbetspartners.

Ramorganisationerna kan om det bedöms relevant skapa tydliga processer och budgetposter kring särskilt innovativa ansatser där större risker kan tas och ökad flexibilitet kan medges, till exempel vad beträffar förväntade resultat och avsättning av resurser i tid och personal.

B) Administrationskostnader

Administrationskostnader är kostnader som inte är direkt relaterade till projektaktiviteterna men som uppstår för att hantera programmen/projekten (så som ekonomipersonal, ledning, juridiskt stöd, IT, hyra och kontorsmaterial) och bidraget från Sida, till exempel kostnader för att ta fram ansökan och rapportering, inklusive årlig revision av den övergripande finansiella rapporteringen till Sida.

För administrationskostnader bör det framgå vilka typer av kostnader som omfattas, så som lönekostnader, kontorsmaterial och lokalhyra. Utfallet för dessa underrubriker behöver inte redovisas på kostnadstyp. Det bör även framgå hur stor del av administrationsbidraget som vidareförmedlas till samarbetspartners.

För att täcka dessa administrationskostnader beviljar Sida ett bidrag i form av ett schablonpåslag på 8% på Sidas bidrag till verksamhetskostnaderna. Administrationsbidraget är befriat från krav på egeninsats. Outnyttjat administrationsbidrag kan omfördelas till verksamhet och omfattas då av krav på egeninsats.

C) Vidareförmedlingskostnader

Vidareförmedlande ramorganisationer kan söka bidrag till full kostnadstäckning för de faktiska kostnader som är direkt kopplade till vidareförmedlingen av bidrag. Inget administrationsbidrag utgår för vidareförmedling. För att Sida ska kunna bedöma vidareförmedlingsbidraget i förhållande till totalen medel som transfereras till medlemsorganisationerna bör de faktiska kostnadsslagen vara verifierbara och presenteras i lämpliga underrubriker, så som till exempel handläggning av ansökningar och rapporter, utvärderingar, resor, uppföljning och revision, kapacitetsutveckling och rådgivning, IT, personal (specificera gärna vilka tjänster).

2.3.3 Övrig information

Programbudgetar

Förutom budgeten på övergripande nivå, bör även en budget per program presenteras. Denna bör som minimum innehålla intäkter i form av bidrag från anslagsposten och intäkter från andra finansierare avseende verksamhet som finansieras inom denna anslagspost; samt kostnader

finansierade från anslagsposten och kostnader finansierade från andra finansiärer (inklusive andra Sida-bidrag).

Andra Sida-intäkter

Ramorganisation bör i förekommande fall dessutom lämna information om intäkter från Sidas andra anslagsposter avseende ramorganisationens övriga verksamhet.

Upphandling

Sida behöver få information om huruvida upphandling kommer att ske under avtalsperioden, ända ut i avtalsledet, och vilket regelverk för upphandling som då föreslås användas.

Ej godkända kostnader

Notera att Sida normalt inte tillåter att budgeten inkluderar kostnader för inköp av fastigheter, tomtmark eller byggnader, samt inte heller kapacitetsutveckling av ramorganisationens egen personal (förutom finansierad med administrationsbidrag).

3 RAPPORTERING

När Sida får in en rapport bedöms denna utifrån de resultat som uppnåtts och en jämförelse med den ansökan som godkänts vid beviljande av bidraget för perioden. Detta kapitel specificerar vilken information Sida behöver för att analysera rapporter från ramorganisationerna.

Rapport sänds till ansvarig handläggare. Rapporteringen ska inte innehålla bilder eftersom dokumentet blir för tungt för Sidas system. Rapporten är en offentlig handling. Om dokumenten innehåller känslig information, vänligen diskutera med er Sidahandläggare om hur detta ska hanteras.

3.1 Slutrapport för flerårigt bidrag

Slutrapporteringen bör i normalfallet inte överstiga 50 sidor, exklusive bilagor. Ramorganisationens rapportering ska relatera till och spegla av Sida godkänd ansökan och budget för perioden.

Riktlinjerna nedan avser slutrapportering avseende utvecklingssamarbetets innehåll med fokus på resultat. Finansiell rapportering och revision sker årligen, se kapitel 3.3.

3.1.1 Utvecklingssamarbetets övergripande nivå

Sida bedömer rapporteringen genom att följa upp samtliga områden som redogjordes för i ansökan och som behandlas ovan under avsnitt 2.1.1 under rubrikerna *Interna processer; Mål och förväntade resultat; Former för utvecklingssamarbetet och samarbeten; Kontextanalys; Innovation samt Biståndseffektivitet*.

Sida bedömer ramorganisationens analys av de uppnådda resultaten, vilken bör:

- ske på effektnivå¹⁴ (förväntade och icke förväntade, positiva och negativa) under perioden, med lärdomar samt information om *hur* resultaten uppnåtts, i relation till ramorganisationens uppsatta mål och förväntade resultat.
- ha en jämförande (t.ex. mellan program eller regioner) och förklarande ansats (varför vissa effekter uppnåddes och, där så är fallet, andra inte). Redovisning av outputs kan användas kortfattat för att exemplifiera hur ett resultat uppnåtts. Rapporteringen kan med fördel innehålla exempel (t.ex. storytelling).
- kopplas till hur kostnadseffektiv verksamheten bedöms ha varit, exempelvis genom en analys av finansiellt utfall jämfört med budget, i relation till uppnådda resultat.

Med utgångspunkt i rapporteringen per program eller motsvarande, kan ett urval av program eller insatser som ramorganisationen finner av generellt intresse presenteras mer utförligt med fokus på gemensamt lärande.

Sida bedömer även slutsatser från genomförda utvärderingar och eventuella åtgärder föranledda av dessa, inklusive hur lokala samarbetspartner och målgrupper påverkats och involverats.

3.1.2 Programnivå

Oavsett disposition, bör redovisningen av varje program ske separat. Sida bedömer hur ramorganisationen har följt upp mål och förväntade resultat på effektnivå¹⁵ och hur dessa har relaterat till ramorganisationens övergripande strategiska plan. Sida bedömer även analysen av vilka

¹⁴ Eng. *outcome*

¹⁵ Eng. *outcome*.

faktorer (externa och interna) som påverkat programmets genomförande positivt eller negativt, och vilka åtgärder som vidtagits i förhållande till dessa, samt att de i ansökan angivna riskerna har följts upp och hur dessa har hanterats.

3.1.3 Insatsnivå

De insatser¹⁶ som ingått i respektive program, och som i ansökan presenterats i listform, rapporteras in i Sidas CSO-databas och behöver inte presenteras i bilaga till rapporten.

I det fall ramorganisationen inte bedriver sitt utvecklingsarbete i program enligt Sidas definition¹⁷, bör redovisningen av varje insats ange information om total kostnad samt uppnådda resultat på effektnivå¹⁸.

3.2 1-årig lägesrapport

Under pågående avtal om flerårigt bidrag ska ramorganisationen efter varje så kallat mellanår lämna in en lägesrapport. Rapporteringen bör i normalfallet inte överstiga tre sidor, exklusive bilagor.

Rapporten bör inkludera nedanstående komponenter:

- Kortfattad lägesbeskrivning avseende:
 - avvikelser från ansökan samt i förekommande fall inkluderande förslag på förändrad redovisning av mål och förväntade resultat jämfört med ansökan
 - hur budgeten har utnyttjats, inklusive beskrivning av eventuella avvikelser från budget
 - interna processer hos organisationen
- Eventuell särskild rapportering enligt avtal
- Finansiell rapportering i enlighet med kapitel 3.3.

Även slutrapport över ettårigt bidrag bör utformas enligt ovanstående om den ettåriga ansökan varit en ren förlängning av det föregående fleråriga bidraget.

För bedömningen av denna rapportering inhämtar Sida även vid tillfället tillgänglig information från CSO-databasen.

3.3 Årlig finansiell rapportering och revision

Finansiell rapportering ska ske *årligen* hos ramorganisationen och hos bidragsmottagande organisationer i efterföljande led. Särskilda krav på ramorganisationens redovisning framgår av Avtal om allmänna villkor.

Den finansiella rapporten ska, för att möjliggöra analys och jämförelse, upprättas i samma format och med samma detaljnivå som budgeten.

I den finansiella rapporten bör dessutom ingående balans, utgående balans, utnyttjade Sidamedel, erhållen ränta samt eventuella oredovisade medel från partners vid rapporteringstillfället framgå. Vid slutrapportering bör det tydligt framgå huruvida det finns partnerrapporteringar som kommer inkomma först under nästkommande avtalsperiod med Sida.

¹⁶ Se Bilaga 1.

¹⁷ Se Bilaga 1.

¹⁸ Eng. *outcome*.

En mall för hur budget och finansiell rapportering kan ställas upp, finns i bilaga 2.

Den finansiella rapporten bör inkludera en sammanställning av hur stor andel av den totala budgeten (*inklusive* egeninsats, administrationsbidrag och vidareförmedlingsbidrag) som utbetalats genom avtalsförhållande till svensk partner, internationell partner respektive lokal partner.

Detaljeringsnivån avseende uppställningen av budget och finansiell rapportering *i efterföljande led* bör utgå från samarbetspartners system. Ramorganisationen har dock ansvar för att budgetanalys görs hos ramorganisation och respektive bidragsmottagande organisation i efterföljande led för att säkerhetsställa kostnadseffektivitet.

Ramorganisations och bidragsmottagande organisationers årliga finansiella rapport ska granskas av revisorn i respektive led enligt de regler som stipuleras i avtalet mellan Sida och ramorganisationen. Revisorns rapportering ska bifogas den finansiella rapporten.

Den övergripande finansiella rapporten bör kompletteras med en finansiell rapport per program. Denna bör som minimum innehålla intäkter i form av bidrag från anslagsposten, intäkter från andra finansiärer (inklusive andra Sida-bidrag) avseende verksamhet som finansieras inom denna anslagspost; samt kostnader finansierade från anslagsposten och kostnader finansierade från andra finansiärer (inklusive andra Sida-bidrag).

4 BIDRAG TILL EGENINSATS TILL STÖD FRÅN EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Svensk CSO som får utvecklingsinsatser finansierade av Europeiska Kommissionen, kan erhålla bidrag från Sida till den av EU krävda egeninsatsen, eller del därav, under förutsättning att;

- CSO-anslagets medelstilldelning tillåter detta
- Insatsen ligger inom ramen för CSO-strategins mål och intentioner
- Avtal för insatsen tecknats med Europeiska Kommissionen
- Ansökan skickas in enligt nedan

Denna kompletterande finansiering för egeninsats kan erhållas för utvecklingssamarbete som Sida bedömer bidrar till genomförandet av CSO-strategin. Huvudprincipen är att stödja finansiering av egeninsatsen så att denna inte behöver överstiga den nivå som gäller för anslagsposten (för närvarande 10 % för ramorganisationer och 5% för övriga svenska CSOer). Sida kan bidra till hela egeninsatsen i händelse av att det finansiella utrymmet tillåter detta.

Sidas avtalspart är i dessa fall ramorganisationen. För organisationer som inte är ramorganisationer, se punkt 4.1 nedan.

Sida utgår i sin bedömning från Europeiska Kommissionens bedömning samt ansöknings- och rapporteringsformat.

Ramorganisationen förväntas - då den fått besked från Kommissionen att inlämna fullständig ansökan - informera ansvarig handläggare på Sida om detta och indikera nivå för svensk egeninsats. Detta för att Sida på bästa sätt ska kunna planera anslagsutnyttjandet.

4.1 Ansökan om bidrag till egeninsats

Ramorganisationen kan ansöka om bidrag till egeninsatsen för EU-finansierade insatser och ska då inkomma med en ansökan till ansvarig handläggare på Sida. Detta görs när medel beviljats från Europeiska Kommissionen och kan ske löpande i förhållande till avtalet mellan Sida och ramorganisationen. Sida fattar beslut om bidrag under förutsättning att medel finns tillgängliga.

För **CSO utan eget ramavtal** med Sida gäller samma principer som ovan, med det undantaget att ansökan ska ske via den vidareförmedlande ramorganisation man är medlem i, eller via Forum Syd om CSO saknar naturlig koppling till någon annan ramorganisation.

4.1.1 Ansökans innehåll

Vid ansökan om bidrag till egeninsats för utvecklingssamarbete finansierat av Europeiska Kommissionen ska ramorganisationen inkomma med ett underlag till Sida. Det kortfattade underlaget ska som minimum inkludera följande information:

- Insatsidentitet, d.v.s vilket EU-budgetlinje (geografisk/tematisk) från vilket medel beviljats från Europeiska Kommissionen, tillsammans med relevant insatsnummer.
- Insatsens benämning, land/region samt förväntad insatsperiod. (20xx-20xx)
- Insatsens mål/förväntade resultat samt hur insatsen bidrar till genomförandet av CSO-strategin.
- Presentation av målgrupper, samarbetsformer och samarbetspartner (svenska och övriga).

- Redogörelse för insatsens finansiella upplägg och den roll som svensk CSO har i insatsen (exempelvis s.k. *lead applicant* eller *co-applicant*).
- Tidplan samt övergripande EU-budget med följande data;
 - Total projektbudget i euro
 - ECs bidrag i euro
 - Insatsens förväntade totala egeninsats i euro
 - Den svenska organisationens respektive andra aktörers bidrag till egeninsatsen i euro.
- Därutöver, ansökt belopp från Sida i SEK, totalt för perioden samt årsfördelat. Budget ska tydliggöra organisationens kostnader samt, i förekommande fall, del av gemensamma kostnader. Vid omräkning av euro eller annan valuta till svenska kronor ska vald valutakurs anges specifikt.
- Avtal eller annat underlag som styrker att medel kommer att beviljas från Europeiska Kommissionen.

Vidareförmedlande ramorganisation har att rekvirera dessa underlag från medlemsorganisation eller motsvarande i det fall sådan beviljats stöd.

4.2 Rapportering av bidrag till egeninsats

Ramorganisation ska årligen (vanligtvis i samband med övrig rapportering till Sida) beskriva eventuella avvikelser från ansökan. Rapporteringskraven specificeras i avtalet med Sida och innefattar i korthet följande.

När en organisation fått sin slutrapport godkänd av Europeiska Kommissionen ska organisationen delge Sida rapporten. I händelse av att organisationen inte får ett officiellt skriftligt godkännande av slutrapporten av Europeiska kommissionen ska Sida informeras om detta.

För varje slutrapporterad insats ska även följande information anges till Sida;

- kortfattat beskrivning av hur det genomförda utvecklingssamarbetet bidragit till genomförandet av CSO-strategin
- Finansiell rapport som omfattar total budget och totalt utfall, inkluderande budgeterat och slutligt EC-bidrag, egeninsats samt Sidafinansierad del av egeninsatsen. Medel som ej nyttjats och som ska återbetalas till Sida, ska anges i rapporten.

I den händelse ramorganisationen inte förbrukar hela EC-bidraget under projektperioden, ska organisationens Sida-bidrag till egeninsatsen justeras ner i motsvarande grad. Organisationens ska då återbetala mellanskillnaden till Sida.

5 INFORMATION OM OCH HANTERING AV AVVIKELSEÄRENDE

Avvikelseärenden omfattar de ärenden som riskerar att påverka organisationens möjlighet att rapportera sina bidrag och sin verksamhet enligt avtal med Sida CIVSAM, till exempel på grund av misstanke om oegentligheter, försenad rapportering trots påminnelser, att kostnader saknar underlag eller att kostnader legat utanför den av ramorganisationen godkända budget.

5.1 Rapportering till Sida

Ramorganisationen har enligt avtal informationsplikt till Sida så snart ett avvikelseärende uppstår. Sida vill ha information om ärenden så snart misstankar om problem finns. Det är bättre att informera "för tidigt" och sedan stryka ärendet om det visar sig att det inte fanns några belägg för misstankarna.

Ett ärende ska alltid rapporteras till ansvarig handläggare på Sida CIVSAM. Anmälan om avvikelse i ett projekt/program, bör ske via särskild mall (se bilaga 3) för att säkerställa att Sida får in relevant information.

Uppdateringar i ett ärende ska ske löpande, då ny, för ärendet väsentlig information, framkommit genom att mallen för rapportering av avvikelseärenden uppdateras.

Rapporterade avvikelser ska årligen listas och lämnas till Sida 15 januari. Listan ska innehålla information om uppdatering av hanteringen av ärendet samt dess status. Rapporteringen den 15 januari syftar till att få tillgång till den mest uppdaterade informationen som möjligt inför Sidas redovisning av statistik över korruptionsärenden.

Ärenden som gör att användning av bidrag inte kan rapporteras till Sida enligt avtal, ska alltid rapporteras under "orapporterade ärenden" i den finansiella årsrapporten. Denna rapportering bör som minimum innehålla berörd samarbetsorganisation, land, år och totalt projektbelopp, samt oredovisat belopp.

5.2 Ansvar för hantering av ärendet

Ramorganisationen har det fulla ansvaret för att hantera avvikelseärenden och att tillämpa sina interna system och rutiner, men konsulterar vid behov Sida under processens gång.

Ska en extern utredning tillsättas (t ex forensic audit) bör utkast på uppdragsbeskrivningen skickas till Sida för godkännande. Detta för att Sida ska kunna hjälpa till att se till att utredningen blir korrekt och omfattar det den bör utifrån kontexten. Förfrågan om godkännande av uppdragsbeskrivningen ska skickas till handläggare och controller och där ska tydligt framkomma inom vilket tidsspän Sida måste svara. Om Sida inte hinner svara inom givet span kan uppdragsbeskrivningen anses godkänd.

Dock kan Sida, utöver ramorganisationens revision, genomföra en särskild revision av den berörda insatsen.

5.3 Sidas hantering av ärendet

När en handläggare får information om ett avvikelseärende från en ramorganisation informeras Sidas korruptionsutredare samt enhetens controller. Korruptionsutredarna ansvarar för Sidas hantering av inkomna ärenden och för statistik över dessa.

En bedömning görs av organisationens hantering av ärendet, och Sida kommunicerar om man rekommenderar särskilda åtgärder. Handläggaren kan även bistå organisationen i råd om lämplig hantering av ärendet, genom att ta hjälp av utredningsgruppen, jurister och dylikt.

Samtliga handlingar som inkommer till Sida ska enligt offentlighetsprincipen registreras. Information som inkommer muntligen, och för ett ärende framåt, ska även den antecknas och registreras. Information om avvikelseärenden som inkommer till Sida registreras således alltid. Dock finns det möjlighet för Sida att i vissa fall sekretessmarkera känslig information. Ramorganisationen bör informera Sida om man anser att ärendet eller särskilda dokument behöver sekretessmarkeras. Vänligen ta kontakt med aktuell handläggare på Sida CIVSAM om ytterligare vägledning önskas.

5.4 Lämpliga åtgärder vid misstanke om korrupcion

Sidas policy är att vid ärenden av misstänkta oegentligheter ska man alltid agera och alltid informera samt aldrig acceptera. Det är viktigt att alltid skicka en tydlig signal om vad som är oacceptabelt beteende. Det är också viktigt att ägna resurser åt alla åtgärder som kan föra ärendet framåt. Diskutera gärna med ansvarig handläggare om man känner sig tveksam till att vidta vissa åtgärder, utifrån ärendets kontext.

Ett antal åtgärder att alltid ta ställning till är:

- Stoppa vidare utbetalningar till partner tills ärendet är utrett
- Avstängning av person, om ärendet rör anställd på organisationen
- Lämna skriftlig påminnelse, inklusive tydlig deadline, för rapporteringen. Informera i påminnelsen om vad som kommer ske om rapportering ej inkommer.
- Ställ skriftligt återbetalningskrav, med hänvisning till att avtal inte har hållits. Inkludera tydlig deadline, samt informera om vad som kommer ske om återbetalning ej inkommer.
- Anmälan till kronofogdemyndighet, om återbetalning ej skett
- Polisanmälan, om brottsmisstanke föreligger. Kopia på polisanmälan bör bifogas till rapporteringen till Sida.
- Anmälan av civilrättsligt mål, om det rör sig om avtalsbrott
- Anmälan till relevant anti-korrupsionsbyrå, myndighet för registrering av NGOs, eller dylikt
- Har organisationen i fråga gått i konkurs/likviderats ska bevis för detta hämtas in, kopia bör bifogas till rapporteringen till Sida.
- Intern utredning av ärendet, för att klargöra vad som har skett.
- Extern utredning av ärendet, för att klargöra vad som har skett. Detta kan till exempel röra sig om en extra revision med ett särskilt uppdrag att granska vissa underlag mer noggrant eller en forensic audit för att klargöra om bevis för misstänkta oegentligheter finns.
- Bedöm i vilken utsträckning aktiviteter har ägt rum enligt plan och avtal, och vad som styrker detta (om finansiell rapportering inte är godkänd)
- Ta hjälp av lokal kompetens för att få råd i vilka åtgärder som är möjliga att vidta i den aktuella kontexten, till exempel lokala jurister, revisorer, andra CSOs på plats eller personal på ambassaden. Kontaktas ambassaden i det aktuella landet, så ska handläggaren på CIVSAM informeras om detta.
- Kontakta eventuella andra givare och informera om ärendet

Om någon åtgärd inte är möjlig/lämplig, ska ramorganisationen motivera detta i sin rapportering till Sida.

För att finansiera en utredning av ett ärende, är det möjligt att göra omfördelningar i den med Sida avtalade budgeten, enligt de regler som stipuleras i avtalet. Stäm av förändringarna med ansvarig handläggare. Ramorganisationen bör också registrera den tid som utredning av ärendet omfattar.

5.5 Avsluta ett ärende

Ett ärende kan slutrapporteras till Sida på två sätt:

- a) Ramorganisationen får in tillfredsställande rapportering kring ärendet, och avvikelsen kan strykas. Sida behöver inte godkänna ärendet separat, utan det är tillräckligt att organisationen meddelar att den inkomna rapporteringen är tillräcklig utifrån gällande krav mellan ramen och dess avtalspartner. Projektet ska sedan ingå i ordinarie slutrapportering av insatser vid nästkommande rapport till Sida.
- b) Ramorganisationen bedömer att man gjort allt som är möjligt för att få in tillfredsställande rapportering, dock utan framgång.

Vid alternativ b) är ärendet att betrakta som orapporterade medel till Sida.

Organisationen ska lämna en slutredogörelse över ärendet till Sida så snart man anser ärendet vara slutbehandlat. Slutredogörelsen bör minst innehålla:

- Organisation/projekt/program som ärendet gäller (inklusive projektår)
- Typ av avvikelse
- Lokal partners agerande (om aktuellt)
- Samarbetsorganisationens agerande (vid vidareförmedling)
- Ramorganisationens agerande
- Vilken bedömning/riskanlys som ramorganisationen gjorde av avtalspartners inför att ingå samarbete med organisationen.
- Skrivning i avtalet mellan ramorganisation och partner om att återbetalningsskyldighet föreligger om medel använts till icke-avsett syfte och/eller inte kan redovisas enligt avtal.
- Resultat från eventuella interna/externa utredningar, anmälningar till rättsinstanser och dylikt
- Ramorganisationens sammanfattande motivering till varför ärendet inte går att avsluta med en tillfredsställande rapportering och inte går att utreda vidare
- Bedömning av i vilken utsträckning aktiviteter har skett enligt plan och avtal
- Summa för avvikelsen i SEK
- Ramorganisationens lärdomar och ändrade rutiner efter ärendet – hur ska man minska risken för att liknande händelser sker igen.
- Ramorganisationens nedlagda tid i timmar på att utreda ärendet samt extra kostnader för utredning.

Vid alternativ b) tar Sida ställning till informationen i den inkomna slutredogörelsen av ärendet och fattar beslut om hur stort belopp ramorganisationen är återbetalningsskyldig till Sida. Inför ett sådant beslut konsulterar CIVSAM vid behov Sidas utredningsgrupp och jurister.

Sida fattar beslut om återbetalningskrav löpande under året.

BILAGA 1. DEFINITIONER

Det civila samhället: Begreppet "det civila samhället" avser en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen.¹⁹

Civilsamhällesorganisation (CSO): Självstyrande organisation vilken karakteriseras av frivillighet och som i olika grad är oberoende från stat, kommun och marknad samt bedriver sin verksamhet utan vinstintresse, ofta utifrån en gemensam värdegrund.

Ramorganisation: Svensk CSO som enligt beslut av Sida har behörighet att ingå avtal om bidrag inom denna anslagspost.

Lokal samarbetspart: En självstyrande CSO/aktör i det civila samhället som verkar på nationell/lokal nivå och som, i de fall de är avtalspart med svensk CSO, kan teckna juridiskt bindande avtal. (Se vidare resonemang på s. 4)

Vidareförmedlande ramorganisation: Ramorganisation som Sida bedömt utgör en organisation som på uppdrag av sina medlemmar vidareförmedlar Sidas finansiella bidrag till svenska CSO (som vanligen är medlemmar till ramorganisationen) vilka i sin tur bedriver utvecklingssamarbete med lokal samarbetspartner i utvecklingsländer.

Program: Avser en inom anslagsposten sammanhängande del av svensk CSO:s verksamhet, som kan ha olika grader av homogenitet, men styrs genom specifika mål och vars resultat går att följa upp gentemot dessa. Ett programs avgränsning avgörs av den specifika verksamhetens egen logik, med utgångspunkt i lokala samarbetspartners kapacitet och prioriteringar. Ett program innebär vanligtvis även att det finns uppenbara förutsättningar för synergier mellan de insatser eller aktörer som ingår i programmet. Vanligen görs avgränsningar enligt geografiska (land, region) eller tematiska (t.ex. demokrati, klimatanpassning) kriterier.

Projekt/Insats: Avser inom anslagsposten en enskild utvecklingsinsats²⁰ som utformats för att uppnå vissa mål med fastställda resurser och genomförandeplaner. Inom ett program utgör projekt/insatser således en tydligt avgränsad delnivå.

Kärnstöd: (eng: core support) Motsvarar ett generellt budgetstöd d.v.s. ett stöd till en mottagande organisations övergripande strategiska plan och drift, inklusive dess administrativa kostnader. Sida står bakom OECD-DAC:s definition av kärnstöd som ges följande egenskaper:

- Det är ett icke-öronmärkt bidrag till en organisations egen strategi och övergripande arbetsplan
- Givarens bidrag går till mottagande organisations övergripande budget och konto och kan inte skiljas från andra finansieringskällor
- Det är den mottagande organisationens – och inte givarens – system och rutiner som används för inköp, revision och rapportering relaterat till bidraget.

Programbaserad ansats (Eng. *Programme-Based Approach - PBA*): Ett förhållningssätt till utvecklingssamarbete där allt stöd och dialog tar sin utgångspunkt i existerande policy, organisation, arbetscykel och kapacitet hos den lokala samarbetspartnern. Det innebär även att insatser tar hänsyn, anpassar sig och bidrar till det större sammanhanget inom t.ex. ett tematiskt och/eller geografiskt område. Detta begrepp är således både bredare och djupare än "program" (se ovan).

¹⁹ Biståndspolitisk plattform, Skr 2013/14:131, sid 20

²⁰ Exempelvis lokal samarbetspartners program eller projekt, stöd till genomförandet av lokal samarbetspartners verksamhetsplan eller motsvarande.

BILAGA 2. MALL FÖR BUDGET OCH FINANSIELL RAPPORTERING

	Budget	Utfall	Not	total budget	ackumulerat utfall
Ingående balans					
Erhållna medel/intäkter					
Erhållna Sida bidrag till utvecklingsarbete från anslagsposten					
Egeninsats					
Av ramorganisationen utgivna medel för utförda återbetalningar till Sida					
Av samarbetspartner erhållna medel för täckning av återbetalda medel till Sida					
Administrationsbidrag					
Vidareförmedlingsbidrag					
Övrigt (i förekommande fall)					
Ränteintäkter					
Summa erhållna medel/intäkter					
Utbetalningar/kostnader och återbetalningar					
Utbetalningar genom avtalsförhållande till lokal samarbetspart ²¹					
Utbetalningar genom avtalsförhållande till internationell samarbetspart ²²					
varav utbetalningar genom avtalsförhållande till lokal samarbetspart					
Utbetalningar genom avtalsförhållande till svensk CSO ²³					
varav utbetalningar genom avtalsförhållande till lokal samarbetspart					
Verksamhetskostnader hos ramorganisation ²⁴					
<i>[infoga relevanta underrubriker]</i>					
Administrationskostnader hos ramorganisation					
<i>[ange vilka kostnadstyper som ingår]</i>					
Utbetalningar avseende administrationskostnader allokerade till internationell samarbetspart					
Utbetalningar avseende administrationskostnader allokerade till svensk CSO					
Vidareförmedlingskostnader					
<i>[infoga relevanta underrubriker]</i>					
Övrigt (i förekommande fall)					
Återbetalt till Sida					
Återbetald ränta till Sida					
Summa utbetalningar/kostnader och återbetalningar					
Utgående balans					

²¹ Denna post ska inkludera minimum 10% egeninsats

²² Denna post ska inkludera minimum 10% egeninsats

²³ Denna post ska inkludera minimum 5% egeninsats

²⁴ Denna post ska inkludera minimum 10% egeninsats

(mall forts.)

Allmänna (ej postspecifika) tilläggsupplysningar

Redovisnings- och värderingsprinciper

Beslutade ej utförda återbetalningar till Sida

Försenad projektrapportering

Noter (postspecifika tilläggsupplysningar)

Alternativa principer

Övriga upplysningar

Utgående balans

(Ramorganisationens underskrift)

.....
Ort, Datum

.....
Namn

.....
Namn

(Revisorspåteckning)

Min/vår revisionsrapport har avlämnats den _____

.....
Namn

Auktoriserad/godkänd revisor

Förklaringar av posterna samt angivande av föreslagna redovisningsprinciper för enskilda poster

Redovisningsprincip	Not (se sid 4)		Ingående balans
	+/-	17	
K			Kontantprincipen
B			Bokföringsmässiga grunder
K	+	1	Erhållna medel/intäkter
K	+	2	Erhållna Sidabidrag till utvecklingsarbete från anslagsposten
K	+	3	Egensats
K	+	4	Av ramorganisationen utgivna medel för utförda återbetalningar till Sida
K	+	5	Av samarbetspartner erhållna medel för täckning av återbetalda medel till Sida
K	+	5	Administrationsbidrag
K	+	5	Vidareförmedlingsbidrag (i förekommande fall)
K	+	6	Övrigt (i förekommande fall)
K	+	7	Ränteintäkter
	+		Summa erhållna medel/intäkter
			Utbetalningar/kostnader och återbetalningar
K	-	8	Utbetalningar genom avtalsförhållande till lokal samarbetspart
K	-	8	Utbetalningar genom avtalsförhållande till internationell samarbetspart (i förekommande fall)
K	-	8	Utbetalningar genom avtalsförhållande till svensk CSO (i förekommande fall)
B	-	9	Verksamhetskostnader hos ramorganisation
B	-	10	Administrationskostnader hos ramorganisation avser administrationskostnader enligt 5 ovan
K	-	11	Ev utbetalningar avseende administrationskostnader enligt 5 ovan allokerade till internationell samarbetspart
K	-	11	Utbetalningar avseende administrationskostnader enligt 5 ovan, allokerade till svensk CSO
B	-	12	Vidareförmedlingskostnader (i förekommande fall)
K/B	-	13	Övrigt (i förekommande fall)
K	-	14	Återbetalt till Sida
K	-	15	Återbetald ränta till Sida
			Summa utbetalningar/kostnader och återbetalningar
	+/-	16	Utgående balans
			Allmänna (ej postspecifika) tilläggsupplysningar
		18	Redovisnings- och värderingsprinciper
		19	Beslutade ännu ej utförda återbetalningar till Sida
		20	Försenad projektrapportering
			Noter (postspecifika tilläggsupplysningar)
		21	Alternativa principer
		22	Övriga upplysningar

Förtydligande av enskilda delar av rapportmallen (notnummer, se sid 3)

- 1 Kontanta medel erhållna från Sida från anslagsposten *Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället*.
- 2 Kontanta medel insamlade i Sverige av ramorganisationen.
- 3 Ramorganisationens utgivna kontanta medel för att täcka under året gjorda återbetalningar till Sida i de fall ramorganisationen blivit återbetalningsskyldig när medel missbrukats.
- 4 Enbart kontanta medel erhållna av samarbetspartner i de fall samarbetspartnern återbetalat missbrukade medel till ramorganisation.
- 5 Kontanta medel erhållna från Sida.
- 6 Övrigt (i förekommande fall). Exempelvis valutakursvinster.
- 7 Ränteintäkt för året enligt ramorganisationens bankbesked för Sidabidrag till utvecklingsarbete från anslagsposten "*Stöd ...*" Ränteintäkt enligt bankbesked betraktas här som kontant erhållen.
- 8 Kontanta utbetalningar enligt gällande avtal med Sida. (Eftersom revisorn ska genomföra ett bestyrkandeuppdrag av den övergripande finansiella rapporten ska medel som transfereras till ett efterföljande led, t ex till lokal samarbetspartner i normalfallet klassificeras som utbetalningar och inte som kostnader. Sida rekommenderar att diskutera med er revisor om ni föredrar att tillämpa bokföringsmetoden).
- 9 Kostnader enligt gällande avtal med Sida. Med ramorganisation avses i den finansiella rapporten bidragsmottagande ramorganisations samtliga kontor så som huvudkontor, regionkontor och land/lokalkontor. Medel som transfereras mellan en ramorganisations kontor men som ännu ej utbetalats för verksamhet anses som en intern transaktion och behöver inte särredovisas.
- 10 Den del av Sidas utgivna administrationsbidrag som stannar i ramorganisationen.
- 11 Den del av Sidas utgivna administrationsbidrag som allokeras utanför ramorganisationen.
- 12 Kostnader enligt gällande avtal med Sida.
- 13 Övrigt (i förekommande fall), redovisningsprincip väljs beroende av postens karaktär.
- 14 Kontanta medel återbetalda till Sida.
- 15 Med kontanta medel återbetald ränta.
- 16 Ramorganisationen bestämmer detaljnivån på noten avseende redovisningen av utgående balans. Dock bör avräkningar med Sida specificeras med var specifik kategori för sig t ex ränta.
- 17 Specifikationen av ingående balans anges i not enligt punkt 16 ovan.
- 18 Ramorganisationen ska här ange att den finansiella rapporten på övergripande nivå har upprättats i enlighet med avtal med Sida och Sidas instruktioner för finansiell rapportering på övergripande nivå.
- 19 Gäller insatser där beslut fattats av Sida om återbetalning avseende missbrukade medel, där återbetalning ej ännu genomförts. Insatserna anges i lista med nummer och namn samt belopp som avses.
- 20 Avser rapporter vilka är försenade per balansdagen (normalt sista december). I uppställningen skall insatsernas nummer och namn framgå, samt belopp som ännu ej erhållits rapport för. Rapportdatum enligt avtal ska också framgå.
- 21 I de fall uppställningen av den finansiella rapporten enligt Sidas instruktion ger utrymme för alternativa redovisningsprinciper skall vald redovisningsprincip anges i not.
- 22 I de fall det är nödvändigt för en insatt läsares förståelse av den finansiella rapporten skall förtydliganden göras i not.

BILAGA 3. MALL ANMÄLAN VID MISSTANKE OM AVVIKELSE

1. Namn på ramorganisation:
2. ORG´s nummer:
3. Namn på aktuell underorganisation:
4. Namn på stöd:
5. Typ av stödform:
6. Land:
7. Sektor:
8. Typ av misstanke:
9. Datum när misstanken inkom till ramorg:
10. Hur uppstod misstanken:
11. Ev. andra givare:
12. Ev. utredning:
13. Ev. polisanmälan:
14. Ev. belopp:
15. Vidtagna åtgärder hittills:
16. Planerade åtgärder:

Vid misstanke om avvikelseärende, använd denna mall för rapportering till Sida. Fyll i samtliga rubriker där ni har tillgänglig information. Uppdateringar i ärendet ska ske till Sida löpande genom en uppdatering av denna mall. Rapportering om ärendet ska ske till ansvarig handläggare på Sida/CIVSAM, som i sin tur informerar CIVSAM:s controller och Sidas korruptionsutredare. Utöver detta behöver Sida en årlig sammanställning från ramorganisationen över årets inkomna/pågående/avslutade ärenden. Sammanställningen ska vara ramorganisationens ansvariga handläggare tillhanda senast 15 januari efterföljande år.

Hjälptext till mallen för anmälan vid misstanke om avvikelse

1. *Namn på ramorganisation:* Den ramorganisation som Sida har ramavtal med.
2. *ORG's nummer:* Varje ramorganisation bör ta fram en egen nummerserie där det är möjligt att avgöra vilket år misstanken rapporterades med följd av ett individuellt nummer. T ex för Forum Syd: FS-2013-01
3. *Namn på aktuell underorganisation:* Den underorganisation där misstanken har uppstått.
4. *Namn på stöd:* Namn på stödet (projektet/programmet) enligt avtalet.
5. *Typ av stödform:* T ex organisations-, kärn- eller projektstöd²⁵.
6. *Land:* Aktuellt land där misstanken finns. Kan även vara en region.
7. *Sektor:* T ex vattensektorn, utbildningssektorn osv..., om det är specificerat.
8. *Typ av misstanke:* Kort beskrivning av aktuell misstanke. Kan t ex avse förskingring, jäv, stöld, inte följt upphandlingsregler, nepotism, mutor, utpressning m.m. Sidas definition av korruption är "Missbruk av förtroende, makt eller position för otillbörlig vinning".
9. *Datum när misstanken kom till ramorg:* Datum när ramorganisationen fick kännedom om misstanken.
10. *Hur uppstod misstanken:* Kan t ex vara anonymt tips, media, revision, whistleblowers, andra givare m.m.
11. *Ev. andra givare:* Finns det andra givare inom samma stöd? Det är viktigt för Sida att känna till i vår dialog med andra givare.
12. *Ev. utredning:* Är någon typ av utredning aktuell i detta ärende? Observera att Sida enligt avtal har rätt att godkänna ToR före eventuell utredning och anser att det är lämpligt att så sker i syfte att säkerställa att utredningen inkluderar alla aspekter av vikt för denna typ av ärenden.
13. *Ev. polisanmälan:* Är det aktuellt med polisanmälan? Har en anmälan gjorts? I sådana fall i vilket land och till vilken instans? Alternativt, till någon annan rättsinstans (antikorrupsionsbyrå, Riksrevisor eller dylikt)?
14. *Ev. belopp:* Har ni kännedom om det finns ett känt belopp?
15. *Vidtagna åtgärder hittills:* Beskriv kortfattat i punktform vilka åtgärder som har vidtagits.
16. *Planerade åtgärder:* Beskriv kortfattat i punktform vilka åtgärder som planeras att vidtas och när dessa beräknas ske. När planerar ni att informera Sida igen?

²⁵ Organisationsstöd är med volontär på plats, det gamla personalbiståndet. Kärnstöd är ett generellt stöd till en organisation utan öronmärkingar och projektstödet stödjer specifika projekt som samarbetspartnern genomför.